

จดหมายข่าว ฟื้นฟูคลิตี้

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ปีที่ 4 ฉบับที่ 5 เดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2559

การติดตามตรวจสอบและเก็บตัวอย่างสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ จังหวัดกาญจนบุรี ครั้งที่ 1/2559

การประชุมคณะกรรมการไตรภาคีเพื่อติดตามการดำเนินโครงการฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว ครั้งที่ 1/2559

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ในอนุญาตเลขที่ 32/2538
ไปรษณีย์สามเสนใน

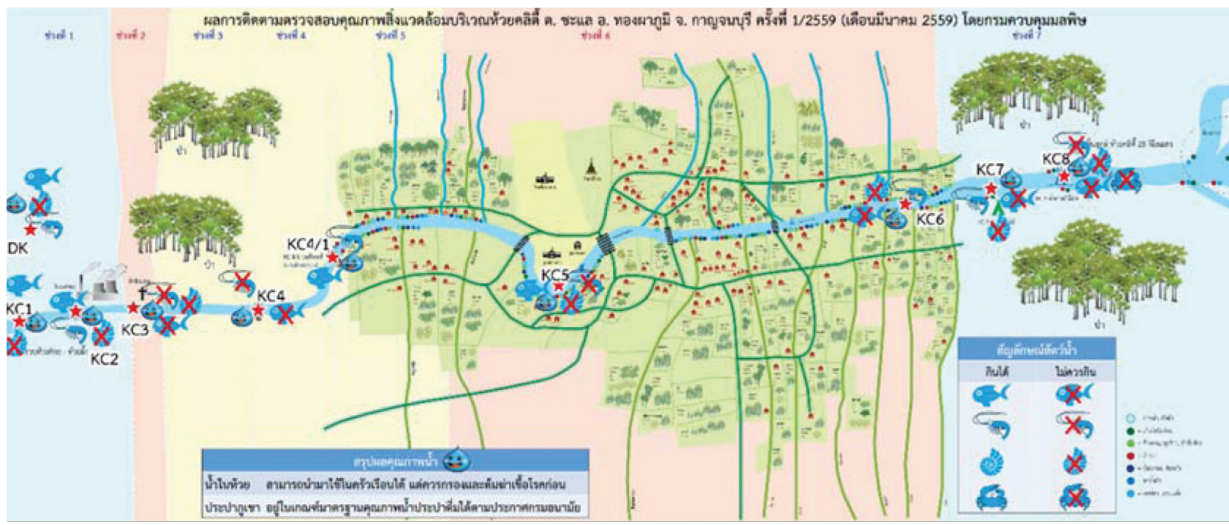
กัททาย

กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) ได้จัดทำ จดหมายข่าว “ฟื้นฟูคลิตี้” เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร สร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของ คพ. ในการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในลำห้วยคลิตี้ ตำบลชะแล อำเภอกองคา จังหวัดกาญจนบุรี เนื้อหาในฉบับนี้ ประกอบด้วย “การติดตามตรวจสอบและเก็บตัวอย่างสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ จังหวัดกาญจนบุรี ครั้งที่ 1/2559” และ “การประชุมคณะกรรมการไตรภาคีเพื่อติดตามการดำเนินโครงการฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว ครั้งที่ 1/2559” เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบสภาพพื้นที่ ความเสี่ยง และแนวทางการฟื้นฟูที่เหมาะสม

การติดตามตรวจสอบและเก็บตัวอย่างสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ อำเภอน้ำหนาว จังหวัดกาญจนบุรี บริเวณน้ำตกคีรี จังหวัดกาญจนบุรี ครั้งที่ 1/2559

คพ. ได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบและเก็บตัวอย่างสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ อำเภอน้ำหนาว จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเฝ้าระวังแนวโน้มการปนเปื้อนของตะกั่วมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี 2559 ได้กำหนดเก็บตัวอย่างสิ่งแวดล้อม ได้แก่ น้ำ ตะกอนดินท้องน้ำ สัตว์น้ำ และพืชผัก จำนวน 4 ครั้ง (มีนาคม มิถุนายน กันยายน และธันวาคม) เพื่อทำการตรวจวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ โดยได้กำหนดจุดเก็บตัวอย่างบริเวณเหนือโรงแต่งแร่ จำนวน 2 จุด (DK, KC1) และบริเวณใต้โรงแต่งแร่ จำนวน 8 จุด (KC2 – KC8)

ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 1/2559 (เดือนมีนาคม) พบว่า

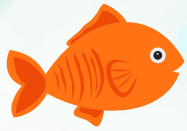
น้ำ ทุกจุดเก็บตัวอย่าง ทั้งบริเวณเหนือโรงแต่งแร่ ใกล้โรงแต่งแร่ และใต้โรงแต่งแร่ออกมา มีปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วงน้อยกว่า 0.01 – 0.034 มิลลิกรัมต่อลิตร โดยคุณภาพน้ำทุกตัวอย่างอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ซึ่งกำหนดไว้ไม่เกิน 0.05 มิลลิกรัมต่อลิตร

ตะกอนดินท้องน้ำ พบปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง 147 – 36,440 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม โดยพบสูงสุดบริเวณจุด KC5 (บริเวณน้ำตกธิดาดอย) ซึ่ง (ร่าง) มาตรฐานคุณภาพตะกอนดินในแหล่งน้ำจัดเพื่อคุ้มครองสัตว์หน้าดินและเพื่อคุ้มครองมนุษย์ผ่านห่วงโซ่อาหารกำหนดไว้ไม่เกิน 35.8 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม

พืชผัก ได้เก็บตัวอย่างจำนวน 38 ตัวอย่าง ใน 12 จุด พบปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง 0.0066 – 3.3116 มิลลิกรัมต่อลิตร (น้ำหนักเปียก) และมีพืชผักจำนวน 9 ตัวอย่าง (บริเวณหมู่บ้านคลิตี้บน 5 ตัวอย่าง และบริเวณหมู่บ้านคลิตี้ล่าง 4 ตัวอย่าง) มีค่าปริมาณตะกั่วเกินเกณฑ์มาตรฐานอาหารที่มีสารปนเปื้อนตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 98 (พ.ศ. 2529) ที่กำหนดปริมาณตะกั่วไว้ไม่เกิน 1 มิลลิกรัมต่อลิตร (น้ำหนักเปียก) ตัวอย่างพืชผักที่พบเกินมาตรฐานฯ มากที่สุดคือ กะเพรา

ดิน ได้เก็บตัวอย่างจำนวน 12 จุด โดยแต่ละจุดได้ทำการเก็บตัวอย่างดิน 9 ตำแหน่ง จากผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า บริเวณหมู่บ้านคลิตี้ล่างทุกจุด มีปริมาณตะกั่วในดินน้อยกว่าค่าพื้นฐานฯ ส่วนบริเวณหมู่บ้านคลิตี้บน 1 จุด มีปริมาณตะกั่วในดินที่ 870 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ซึ่งเกินกว่าค่าเป้าหมายการฟื้นฟูพื้นที่บริเวณโรงแต่งแร่และพื้นที่ใกล้เคียงซึ่งกำหนดจากค่าพื้นฐานที่ 821 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม โดยบริเวณดังกล่าวอยู่เหนือผลกระทบจากโรงแต่งแร่ในอดีต

สัตว์น้ำ ได้เก็บตัวอย่างจำนวน 40 ตัวอย่าง ใน 10 จุด มีผลการวิเคราะห์ปริมาณตะกั่วเมื่อเทียบมาตรฐานอาหารที่มีสารปนเปื้อน ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 98 (พ.ศ. 2529) ซึ่งกำหนดไว้ไม่เกิน 1 มิลลิกรัมต่อลิตร (น้ำหนักเปียก) สรุปได้ดังนี้

ปลา มีปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วงน้อยกว่า 0.0383 – 3.7850 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (น้ำหนักเปียก) มีค่าเกินมาตรฐานฯ จำนวน 7 ตัวอย่าง จาก 22 ตัวอย่าง

กุ้ง มีปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง 0.1558 – 4.1071 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (น้ำหนักเปียก) โดยมีค่าเกินมาตรฐานฯ จำนวน 4 ตัวอย่าง จาก 9 ตัวอย่าง

หอย มีปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง 7.9151 – 215.19 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (น้ำหนักเปียก) โดยมีค่าเกินมาตรฐานฯ จำนวน 8 ตัวอย่าง จาก 8 ตัวอย่าง

ปู มีปริมาณตะกั่ว 21.207 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (น้ำหนักเปียก) โดยมีค่าเกินมาตรฐานฯ จำนวน 1 ตัวอย่าง จาก 1 ตัวอย่าง

สรุป คุณภาพน้ำ ทุกตัวอย่างอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน สามารถนำมาอุปโภคได้ ส่วนการบริโภคต้องผ่านการกรองและต้มฆ่าเชื้อโรคก่อน **พืชผัก** ส่วนใหญ่มีค่าตะกั่วอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานสามารถบริโภคได้ตามปกติ แต่ควรหลีกเลี่ยงการบริโภค **กะเพรา** ที่พบมีค่าเกินมาตรฐานอาหารฯ อยู่บ่อยครั้ง สำหรับ **ตะกอนดินท้องน้ำลำห้วยคลิตี้** นั้นพบว่าในบริเวณท้ายโรงแต่งแร่ยังคงมีการปนเปื้อนตะกั่วในปริมาณสูง ส่งผลให้พบปริมาณตะกั่วในสัตว์หน้าดิน เช่น **กุ้ง ปู** และ **หอย** ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอาหารฯ รวมทั้งได้จัดทำป้ายประกาศเพื่อรายงานผลคุณภาพสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 1/2559 และป้ายประกาศที่ทำจากแผนที่ชุมชน ซึ่งกำหนดติดตั้งเพื่อประชาสัมพันธ์จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านคลิตี้ องค์การบริหารส่วนตำบลชะแล ที่ว่าการอำเภอทองผาภูมิ และวัดคลิตี้ล่าง

การประชุมคณะกรรมการไตรภาคีเพื่อติดตามการดำเนินโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว ครั้งที่ 1/2559

คพ. ได้จัดการประชุมคณะกรรมการไตรภาคี เพื่อติดตามการดำเนินโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว ครั้งที่ 1/2559 เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2559 เวลา 10.00 – 15.30 น. ณ วัดคลิตี้ล่าง ตำบลชะแล อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีนางสาวจงจิตร นีรนาทเมธีกุล รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เป็นประธาน และมีผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (อส.) กรมทรัพยากรน้ำ (ทน.) กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) กรมควบคุมโรค สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 8 (สสภ. 8) และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาญจนบุรี (ทสจ.) พร้อมด้วย ศาสตราจารย์สุริชัย หวันแก้ว ซึ่งเป็นที่ปรึกษาในคณะกรรมการไตรภาคีฯ โดยคณะกรรมการไตรภาคีฯ มีหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินโครงการดังกล่าว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่วที่ได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากทุกภาคส่วน

การประชุมในครั้งนี้ มีการแจ้งให้ทราบคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการไตรภาคีฯ และความก้าวหน้าโครงการฟื้นฟู ลำห้วยคลิตี้ ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการประกวดราคาจ้างและ คัดเลือกผู้รับจ้าง แผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาคารปนเปื้อน สารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ ระยะที่ 2 ปี พ.ศ. 2559 – 2564 โดยอยู่ในขั้นตอนเสนอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เห็นชอบ พร้อมกับการขออนุญาตใช้พื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการประชุมครั้งนี้ คพ. ได้รับข้อเสนอแนะจาก คณะกรรมการไตรภาคีฯ ต่อการดำเนินงานโครงการฯ และได้ มีการเสนอความเห็นให้ คพ. ประสานงานกับคณะกรรมการ ไตรภาคีฯ และชาวบ้านจะต้องมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน และ เสนอให้ คพ. รายงานความก้าวหน้าอย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและส่งเสริมกระบวนการ มีส่วนร่วมของภาคประชาชนอย่างแท้จริงและเป็นที่ยอมรับ อย่างทั่วถึงมากยิ่งขึ้น และมีข้อเสนอว่าในการประชุม คณะกรรมการไตรภาคีฯ ครั้งหน้า ควรจัดให้มีการประชุม เฉพาะคณะกรรมการไตรภาคีฯ ก่อน และให้กรรมการที่เป็น ตัวแทนชาวบ้านนำข้อมูลไปเผยแพร่ให้ชาวบ้านทราบอีกครั้ง เพื่อจะได้มีการแสดงความเห็นของคณะกรรมการไตรภาคีฯ อย่างทั่วถึง

ทั้งนี้ คพ. จะนำข้อมูลที่ได้รับจากการประชุมในครั้งนี้ กลับมาพิจารณา และกำหนดจัดประชุมคณะกรรมการไตรภาคี เพื่อติดตามการดำเนินโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการ ปนเปื้อนสารตะกั่วครั้งต่อไปภายในเดือนสิงหาคม 2559

ที่ปรึกษา

นายวิจารณ์ ลิมาฉายา
อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
นางสาวจงจิตร นีรนาทเมธิกุล
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
นายสุวรรณ นันทเศรษฐ์
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

บรรณาธิการ

นายรังสรรค์ ปิ่นทอง
ผู้อำนวยการสำนักจัดการคุณภาพน้ำ

กองบรรณาธิการ

นายชยาวิรุฬห์ หวังเจริญรุ่ง
นายนิชกร คงเพชร
นายมนต์เทพ อัดดีสินทอง
นายเกรียงไกร สีปานมัน
นายพลไกร การดี
นางสาวกมลทิพย์ ประดับธรรม
นายถิรชิวิน บุญมี

ผลิตและเผยแพร่โดย

ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
สำนักงานเลขาธิการกรม
กรมควบคุมมลพิษ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน
เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทร 0 2298 2065-9 โทรสาร 0 2298 5374
<http://www.pcd.go.th>

